

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
5 Пж 1519/19
11.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Весне Тодоровић, председника већа, судије Ђорђа Јовановића и судије Љиљане Миловановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „ОБИ“ д.о.о. Београд, Звечанска бр. 60-62, С2-9, чији је пуномоћник Милета Миладиновић, адвокат из Крагујевца, ул. Краља Александра Првог Карађорђевића бр. 102/2, ТЦ Простор, 2. спрат, против туженог ЈКП „Шумадија“ Крагујевац, ул. Индустијска бр. 12, ради дуга, вредност предмета спора 4.029.060,50 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Крагујевцу 3 П 1150/2017 од 17.12.2018. године, у седници већа одржаној дана 11.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

І ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Крагујевцу 3 П 1150/2017 од 17.12.2018. године.

ІІ ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Образложење

Побијаном првостепеном пресудом у ставу І изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име главног дуга исплати износ од 1.847.564,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.04.2017. године до исплате. У ставу ІІ одбијен је захтев тужиоца за исплату износа од 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у измирењу новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама. У ставу ІІІ изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 31.630,00 динара. У ставу ІV укинута је у целини решење о извршењу Привредног суда у Крагујевцу И.Ив 1046/17 од 25.09.2017. године.

Благовременом и дозвољеном жалбом тужилац побија наведену првостепену пресуду из свих законом предвиђених разлога. У смислу жалбених навода предлаже да Привредни апелациони суд усвоји жалбу тужиоца и укине побијану пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, или ако нађе да је реч о неправилној примени материјалног права исту преиначи и тужбени захтев усвоји у целости.

Тужени је поднео одговор на жалбу којим је оспорио жалбене наводе тужиоца те предложио да другостепени суд одбије жалбу тужиоца и обавезе тужиоца да туженом накнади трошкове другостепеног поступка.

Испитујући правилност првостепене пресуде у смислу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба тужиоца није основана. У поступку доношења побијане пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде поступка на коју се жалбом тужиоца неосновано указује. Пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати, садржи разлоге о одлучним чињеницама које нису међусобно противречни и нису у супротности са стањем у списима.

Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 1.847.564,00 динара са припадајућом законском затезном каматом на име накнадних изведених радова од стране тужиоца, као и износа од 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у измирењу новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су биле у облигационо-правном односу по основу Уговора за изградњу и опремање рециклажног центра и то тужилац као извођач радова, а тужени као инвеститор. Предмет уговора је извођење радова на изградњи и опремању објекта рециклажног центра према захтеву из обрасца техничких спецификација наручиоца, по систему „кључ у руке“. У смислу члана 630. Закона о облигационим односима првостепени суд је закључио да је последица таквог законског решења да извођач радова нема право на наплату цене за изведене радове, ако уговор није закључен, односно за те радове наручилац није дао писмену сагласност. Ово се посебно односи на накнадне радове. Одступање од писане форме могуће је само у случају хитних, непредвиђених радова, у смислу члана 634. Закона о облигационим односима.

Првостепени суд је утврдио да у конкретном случају нема писаног уговора за радове који су фактурисани утуженом фактуром 10-3/17 од 31.03.2017. године. Странке су закључиле писани уговор по систему „кључ у руке“, којим уговором су јасно определили количину и врсту радова на које се уговор односи, а према захтеву из обрасца техничких спецификација наручиоца.

Неспорно међу странкама је да предметни радови нису обухваћени уговором, односно пројектном документацијом. Тужилац и тужени их опредељују као накнадне радове, а вештак у свом налазу и мишљењу говори о вишковима радова. Првостепени суд је констатовао да је чланом 5. уговора предвиђено извођење накнадних (додатних радова) по писаном налогу наручиоца - инвеститора и даље, да су то радови који нису уговорени, а који су због непредвиђених околности постали неопходни за извођење. Првостепени суд је констатовао да су накнадни радови они радови који се изводе у току извођења уговорених радова, док су допунски они који се изводе након окончања уговорених радова. И за накнадне и за допунске радове карактеристично је да уговором нису обухваћени и накнадно се уговарају посебним споразумом, што значи да је за извођење ових радова потребна посебна сагласност наручиоца. Одлучне чињенице, непостојање сагласности наручиоца, суд је утврдио из исказа ... - АА и ББ, али и из исказа ... – ..., ВВ. Они су навели да није било радова ван уговорених, да није било сагласности туженог, као инвеститора за извођење предметних радова. Сведок ВВ истакао да је постојала усмена сагласност туженог за извођење спорних радова, али да никада није писмено потврђена.

У том смислу, с обзиром на императивност одредбе члана 630. став 2. Закона о облигационим односима првостепени суд закључује да се не може стати на становиште да постоје уговорне обавезе странака, па ни туженог, у вези са предметним

радовима. Евентуално постојање усменог налога овлашћеног лица не може заменити уговор. У конкретном случају, тужилац, као извођач радова, није имао писану сагласност туженог. Надзорни орган је дао сагласност на техничко решење радова, а не и за извођење истих. Дакле, одсуство писане сагласности туженог искључује обавезу да исте радове плати, сагласно члану 5. Уговора за изградњу и опремање рециклажног центра. Следом изнетог, првостепени суд закључује да тужени није у обавези да утужене радове плати. Како тужилац није доказао основаност свог потраживања првостепени суд је одбио и тужбени захтев у делу који се односи на накнаду за кашњење у измирењу новчане обавезе у износу од 20.000,00 динара.

Према налажењу Привредног апелационог суда правилно је првостепени суд на утврђено чињенично стање применио материјално право када је одбио тужбене захтеве.

Наиме, у складу са одредбом члана 630. Закона о парничном поступку, Уговор о грађењу је уговор о делу којим се извођач обавезује да према одређеном пројекту сагради у уговореном року одређену грађевину на одређеном земљишту, или да на таквом земљишту, односно на већ постојећем објекту изврши какве друге грађевинске радове, а наручилац се обавезује да му за то исплати одређену цену. Ставом 2. прописано је да Уговор о грађењу мора бити закључен у писменој форми.

Сагласно члану 640 Закона о облигационим односима, „кључ у руке“ је посебна врста уговора о грађењу коју карактерише одредба којом се извођач радова, сходно одредбама Закона о облигационим односима, обавезује да изврши све радове потребне за изградњу и употребу одређеног објекта. У том случају, уговорена цена обухвата и вредност свих непредвиђених радова и вишкова радова, а искључује утицај мањка радова на уговорену цену. Следом, уговарањем клаузуле „кључ у руке“ искључује се право извођача да поред уговорене цене оствари и накнаду за вишак и накнадне радове изведене без одобрења наручиоца.

Парничне странке су неспорно уговориле градњу по систему „кључ у руке“. Та чињеница у првостепеном поступку није била спорна. Зато се код постојања таквог уговорног односа тужиоцу не могу признати потраживања по основу вишка и накнадно изведених радова, који нису изричито одобрени од стране туженог, као инвеститора. Првостепени суд је неспорно утврдио да писане сагласности, у складу са одредбом члана 5 предметног уговора, није било. Према томе, правно је неутемељен захтев тужиоца за исплату накнаде на име изведених радова, који нису изричито и писано одобрени од стране туженог, као инвеститора, а све са траженом законском затезном каматом. Будући да тужиоцу не припада потраживање на име главног дуга по фактури 10-3/17 од 31.03.2017. године, то му акцесорно не припада ни право на име накнаде за кашњење у испуњењу новчане обавезе, тражене у складу са Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Будући да је уговорен напред наведени систем градње, то нису основани жалбени наводи туженог који се тичу другог правног основа – накнаде штете, те незваног вршења туђих послова.

Жалбене наводе, који се односе на неправилну оцену доказа изведених током првостепеног поступка, односно на оцену исказа саслушаних сведока, Привредни апелациони суд је разматрао те нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку. Наиме, из исказа ГГ, који је вршио контролу свих грађевинских и занатских радова, произилази да је исти дао сагласност на техничко решење предметних радова, а не и на само извођење. О томе је исти обавестио инвеститора. У погледу накнадних радова, према исказу именованог сведока, инвеститор се није изјаснио ни за ни против. Непостојање писане сагласности наручиоца, као одлучне чињенице, правилно је првостепени суд утврдио из исказа ... - АА и ББ, те исказа ... – ..., ВВ.

Чланом 8 Закона о парничном поступку прописано је да суд одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане. Чланом 229 став 2 Закона о парничном поступку прописано је да доказивање обухвата све чињенице које су важне за доношење одлуке. Суд одлучује који ће се докази извести ради утврђивања битних чињеница. Чланом 484 Закона о парничном поступку прописано је да се у привредним споровима спорне чињенице се по правилу доказују исправама.

Првостепени суд је приликом доношења побијане пресуде поступио у свему у складу са напред датим законским овлашћењима. Наиме, првостепени суд је узео у обзир све како писмене доказе, достављене од стране обе парничне странке, тако и исказе сведока саслушаних током првостепеног поступка, па је оценом истих, на основу слободног уверења, утврдио одлучне и спорне чињенице у овој правној ствари.

Следом реченог, Привредни апелациони суд налази да је првостепени суд донео правилну и закониту одлуку која ниједним жалбеним наводима није доведена у питање јер је за своју одлуку дао јасне и убедљиве разлоге које у свему прихвата и овај суд као другостепени, нарочито у погледу примене материјалног права.

Правилна је одлука о трошковима спора заснована на члану 153, и члану 154. Закона о парничном поступку.

Одлука првостепеног суда потврђена је применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку.

Одлуку у ставу II изреке, тј. одлуку о захтеву тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, Привредни апелациони суд је донео на основу члана 165. став 1. а у вези члана 153. став 1. Закона о парничном поступку, имајући у виду да тужилац није успео у жалбеном поступку.

ЉМ/АВ/ЦМ

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Весна Тодоровић с.р.**

За тачност отправка